

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

ایک آیدہ بر نشر اولنور، تاریخ عثمانیہ عائد مقالاتہ صحیفہ لرمش آچقدر، درج
ایدلیان مقالات صاحبہ اعادہ اولنہ یلور .

برنامہ امپراطوریدہ قدس قراللی و مالطہ شوالہلری
باشوغللی القاب رسمیلرینک حکومت سنیه جانندن { عبدالرحمن شرف
اعتراضہ اوغرادیقنہ دائر و ثائق
علمدار مصطفی پاشا (مابعد) افضل الدین
مورہلی السید علی افندیکنک سفارتنامہ سی ***
احمد ثالث دورینہ دائر مادام مونته کونک مکتوبلری . احمد رفیق
طاشوز تاریخچہ سی موسی کاظم
خبرہ سی باشی احمد پاشا (بونوال) عارف
متنوعہ : سلیمان قانونینک وصیتنامہ سی - مراد ثالثک مہری عثمان فرید
تفرقہ : استانبول فتحنامہ سی (مؤلفی تاجی زادہ جعفر چلی) ***

فیثانی ہ غروش

مرجعی - باب عالی تاریخ عثمانی انجمنی

ایونہ قیدی ایچون انجمنہ مراجعت اولنور

انجمن عثمانی

مطبعہ عثمانیہ

۱۳۳۱

طاشوز تاریخیچه سی

۱ — احوال جغرافیه

آطه نك شكلی مدور اولوب محیطی اون سکز، قطری یدی وقواله ایله طاشوز آراسته کی بوغازك عرضی درت فرسخدر . سطحی زیتون وچام اورمانلریله محاط وزیرزمینی مرمر طبقاتندن متشکلهدر. جزیره نك هر هانکی سسته کیدله مرمردن معمول لحود و مقابره و لیمان اسکله سی جوارنده دلنشین برشلاله به تصادف اولنور. فنیکه لیلرک بورادن احجار مرغوبه اخراج ایلدگری مرویدر. اورمانلر ایچنده خراب باغلر واردر، طاشوز شرابنك شهرت قدیمه سی بو باغلر محصوله عائد اولق کر کدر. طاشوزی ابتداء اشغال واوراده اسکان ایدن فنیکه لیلردر . بونلر تیره نتالی هر کول (فنیکه لیلرجه: ملیکرت) ک مذهبنی تعمیه و فنیکه نفوسنک تکثیرینه چالشلردر. طاشوز فنیکه لی بر آدمک اسمیدر؛ بونام ایله آطه نك شمال شرق قیسنده قرون اولی ده یکر می بیک نفوسلی بر قصبه وار ایدی . الیوم آطه اون اوچ قریه ویکرمی بر بیک نفوسدن عبارتدر. اهالی اسلامیه سی بو قدر. یالکز رطاغ اتکنده جامع و مناره خرابه سی واردر. الک بوکسک واک نظرربا جبالی (پساریئون) و (تراپه ز) در؛ اهالی برنجی طاغه بر قدسیت اضافه ایلمکده در . مرکز اداره ۱۲۹۸ ده بانایادن لیمان قریه نه نقل وقیشین قواله به کوچک عادتی ترک اولندی .

۲ — احوال قدیمه

دلفی هاتفنک اشارتیه شاعر آرخیلوغوس ایثونایدن طاشوزه اهالی کتیردی و فنیکه لیلری چیقاردی . میلاددن ۴۹۴ سنه مقدم طاشوز لیلر دونام واوردو پیدا ایتشلر و آطه نك استیلاسنه کلن مدلیلری طرد و دفعه موفق اولشلردر. قبل المیلاد ۴۹۰ ده ایران سرداری ماردونیوس طاشوزه کیردی ،

یرلیرک دوناماسنی داغیتدی و مستحکم سورلری ییقدی. ایران شاه‌ی سرخس اردوسنی برهفته طاشوز لیرله بیلندی و جزیره اها لیسنی ۴۰۰ طالانلق[*] بر مصرفه سوقدی. ایران نفوذینک اندفاعدن سوکره طاشوز لیرسنوی آلتی طالان و یرمک شرطیله آتیه تابع اولدیلر و ایکی دفعه عصیان ایستدیلر سه ده آتیه جترال لرندن (کیمون) ایله (ترازیبول) ک تأدیبلرینه اوغرا دیلر. اسپارته، ما کدونیا و روما دورلرنده طاشوزک ترقی و اعمارینه اعتنا ایدلدی، ییزانس دورنده جزیره قورصانلرک ملجأ و مأوایی کسلدی. اها لیبی داغلوه چکلدی و سواحله کی مزرعه و زیتونقلر خرابه یوز طوتدی. دورمذکورده طاشوزده بلدی و ناحیه اصولی رواج بولدی، بو اداره باشه قادیلر بیله کچدی و بونلره ملکه و منجیه کبی یوکسک عنوانلر ویرلدی. بو عنوانلر حالا مقابر قاپاقلرنده مشهود اولمقده در. قرون وسطی دورنده باربارلرک بر قسمی طاشوزده ال اوزاتمش و ۹۰۴ سنه میلادی سنده جزیره سلانیک ایله برابر عظیم بر غارت بلیه سنه اوغرا مشدر. آطه آلتنجی عصرده (خالکیدیا) و اوغجی عصرده (تراکیا) ایالتیه ملحق ایدی. اون اوچنجی عصرده جنوز لولرک الیه دوشدی، شیمدیکی قلعه و حصارلر جنوز قوماندانلرندن طیجینوسک یادگاریدر. میلادک ۱۳۲۷ سنه سنده ییزانس اداره سی اعاده قلندی و ۱۴۵۶ (۸۶۱ هـ) ییلنده آطه اها لیبی کاملاً استانبوله نقل و اسکان اولندی و سلانیکه مربوط اولق اوزره میلادک ۱۸۱۳ سنه سنه مصادف ۱۲۲۸ سنه هجریه سنه قدر آطه شو قانوننامه ایله اداره ایدلدی :

قانوننامه

بالاده مسطور طاش اوزی و ایصاله و بوز بابا جزیره لرنده واقع خراج کذار ذمی رعایانک قانون اوزره اسپنجه لری علی السویه یکریمی بشر ایچده در حالاً نابالغ اولنلردن التز و ذرع اولنان مزروعات و ساثر حضرات و حبوباتلرندن هر نه حاصل اولور ایبه بر موجب مقاسه خراج من الخمس التمی اوزره محصول قید اولفله اتوا عندن بیته محصول النور و باغات محصولدن کذلاک خراج من الخمس حسابی اوزره شیره لری کندولرک اولوب قیه سنه ایکیشر ایچه الیه دیو امر [*] بر طالان بش بیک کسور دراخی و بردراخی یوز باره در .

شریف وارد اولغله موجبہ ایکیشر اچہ النور وشیرہ لرینک غیری انکور خشک وسائر خراج اراضیہ ایجاب ایدن محصولاتندن عینی خراج خمس النور رسم اولتلاق ورسم یابلاق مقابلہ سندہ قیون باشنه ایکیشر اچہ درکہ فی زمانہ شریفی التون رایج فی الوقت ایکیشر وربیع اسدی غروشه جاری اولغله خزینہ عامرہ بہ التندی اوزرہ ثمن مائیلہ سنجیدہ قلنشدن برہ لریدن وناموجودندن التمز رسم کوارہ قوان باشندہ ایکیشر اچہ در موجودندن النور طاش اوزی جزیرہ سندہ قدیمدن قوان باشندہ اوزر اچہ عشر الزمرش ینہ اسلوب قدیم اوزرہ اوزر اچہ وضع اولتمشدن اسپنجہ لری یوزر اچہ الزمرش قرقر اچہ النہ رسم آسیاب آبی وبادی وآسیاب روغن زیت مقطوع مثابہ سندہ در دفتر موجبہ النور مناسترلرہ اولان راہلرک عملہ وکار وکبہ قادر اولنلرینک رؤسی جزیرہ لری ادنا حسابندن یوزطقان اچہ اولوب کار وکبہ قادر اولیوب عمل منندہ اولنلردن التمز رسم کردک واقع اولدقہ باکرہ قیزدن آلتمشر ودول خانوندن اوتوزراچہ آالنور طاہوی زمینکہ حین تحریرہ خراج مقاسہ تحریر اولندی حالدہ طاہوی زمین ساقط اولور بیورلغله کتب فقہیہ دہ مسطور اولدینی اوزرہ عمل اولنور بدعت خنزیر برر اچہ در برر دخی یوزوقدہ دپہ لکری ایچون ایکیشر اچہ اولوب عادتاً موجودندن النہ کلشدن رسم کومروک یوز اون اچہ دہ ایکی اچہ مسلمانندن ودردر اچہ برلو کفرہ دن ویشر اچہ حربی کفارندن آالنور جرم وجنایت وباد هوا باقی اولور ایہ مشروع اولیانلر حاکم الوقت اولنلرک امریہ موقوفدر بیت المال ومال موقوف ومال مفقود وعبد ابق مژدہ کافی دوشرسہ وارث معروف ومعرفہ سی معلوم اولوب مدت عرفیہ سی جیفنجه معرفت شرع ایلہ حفظ اولنور مدت عرفیہ تمام اولدقدہ اذن حاکم ایلہ طقوز بیک طقوز یوز طقسان طقوز اچہ بہ دکیں بیت المال عامہ در اون بیکدن زیادہ اولدقدہ بیت المال خاصہ در خزینہ عامرہ بہ ارسال اولنہ کلشدن آلتی آی کچمدکچہ یاوہ جزیرہ سی طلب اولتمز زیتون وبالامود بر سنہ وبریر وبر سنہ وبرمن اعتباریلہ جملہ محصولاتنی حاصل من الحس حسابندن ایکی سنہ بہ محسوب اوزرہ محصول قید اولتمشدن عدد اغنام قیون باشنه ایکیشر اچہ در لکن قانون قدیم اوزرہ عسکریندن یوز اللی قیونہ دکیں آلتیوب زیادہ سندن آالنور بلدی اولان اهل اسلامک رسم بناکلی دخی قانون دفتر موجبہ آالنور وبضاً عشر وسائر رسومات بدلی مقطوع اولنلردن دخی دفتر موجبہ آالنور زیتون وسائر اشجار مشرہ نک دخی انواعندن صاحب ارض ایچون خراج خمس آالنور تحریراً فی غرہ محرم سنہ ۱۰۸۳

الحاج حاجی مصطفیٰ

امین دفتر

۳ — طاشوزك مصريلر دورى

مصر واليسى محمد على پاشا قواله ده تولد ايتمش واوراده حياتى مجادلات ايله كچيرمشيدى. اون يدى اون سكر ياشلرينه كلنجه خصماى طرفدن تعقيب اولندى ، تخلص جان مقصديه طاشوز كويلر نده صاقلاندى وپك صيمى حايه لره نائل اولدى . طاشوزه اختفا ايلديكنى آكلانان قواله ليلر برجم غفيله آدابه كچديرلر و محمد على يى كوى كوى وسست سست آراديلر، لكن بردرلو جزيره اهاالينك اللرندين قوباراماديلر. بوتجريات خيلى زمان امتداد ايتدى و محمد على ئئولوغوص قريه سندن بر آدمك دلاتيله و قريه مذكوره بلديه سنك قايقيله انوسه قاجيرلدى وارباب تاريخه معلوم اولدني وجهله هجرتك ۱۲۱۶ نه سنده مصره كيدرك اوچ نه صوكره سوق قدرله اورايه والى اولدى .

محمد على پاشا طاشوز وارداتنك قواله عمارتلىنه ترك و تبرغنى سلطان محمودخان عدلى حضرتلرندن طلب ايلدى و طلب واقع زيرده كي فرمان ايله اسعاف بيورلدى. هجرتك ۱۲۵۳ نه سنده طاشوز وارداتى سيروزلى اسماعيل پاشانك يندن نزع و قواله عمارتلىنه تخصيص ايدلش ايسه ده باب عالى ايله محمد على پاشا آراسنده حاصل اولان اختلاف اوزرينه جزيره نك عمارتلىر ايله اولان ارتباطى آنجق ۱۲۶۰ نه سنده تقرر ايله بيلدى . محمد على پاشا ۱۲۶۲ ده استانبوله كلدكده قواله ده دخى اوغرايوب بعد طاشوزه كچوب و قيله معاونت و مظاهرتى كوردىكي خرسيتانلره تشكر ايدرك احسانلر و بردى و غايت پارلاق صورتده تشيع ايدلدى . عودتنده ليمان اسكه سنك كر كنده تموج ايدن عثمانلى بايراغنى كورنجه آطه نك كر كرغنى ده بلا استيدان عمارتله الحاق ايتديردى و ۱۲۶۸ ده باب عالى طاشوز كر كرلرندن دخى صرف نظر ايلدى . بو فضولى تصرف ديون عموميه نك مبدأ تشيكله قدر امتداد ايتدى ، تخصيصات قيلندن اولان بو وقفته تصرف مضاسى و برلدى و بو ظن و ذهابه مبنى آطه آلمش سكر نه

مصر لیلرک تحت تملکندہ قالدی . بویارم عصرلق حیات طاشوز ایچون
بردورہ اغتشاشات حکمندہ در. اسبابنہ کلنجه ؛ مدیر عنوانیلہ استانبول
قبو کتخدالفندن تعیین اولنان :

(۱)	لیان اغا	۱۲۵۳
(۲)	سلیمان بک	۱۲۵۳ — ۱۲۶۰
(۳)	حافظ افندی	۱۲۶۰ — ۱۲۶۶
(۴)	صالح بک	۱۲۶۶ — ۱۲۶۹
(۵)	سنان	۱۲۶۹ — ۱۲۷۲

ومصر اوقاف نظارتندن کوندہ ریلن :

(۱)	جعفر پاشا	۱۲۷۲ — ۱۲۸۰
(۲)	محمدلوا	۱۲۸۰ — ۱۲۸۸
(۳)	ابراہیم ادم بک	۱۲۸۸ — ۱۲۹۰
(۴)	ابراہیم آصفی	۱۲۹۰ — ۱۲۹۸
(۵)	طوسون	۱۲۹۸ — ۱۳۰۱
(۶)	ثانیاً ابراہیم آصفی	۱۳۰۱ — ۱۳۰۳
(۷)	مصطفی عبادی	۱۳۰۳ — ۱۳۰۶
(۸)	مصطفی صادق	۱۳۰۶
(۹)	فہیم	۱۳۰۶ — ۱۳۱۲
(۱۰)	حمدی	۱۳۱۲ — ۱۳۱۳
(۱۱)	اسحق	۱۳۱۳ — ۱۳۱۵
(۱۲)	خلیل افندی	} وکالہ
(۱۳)	ذکی	
(۱۴)	محمود رفعت بک	۱۳۱۷ — ۱۳۱۸

بومدیرلر اکثریا قلیل التجربہ فوات اولوب جزیرہ نک اداره

قدیمه‌سنی محافظه ایدمه‌مشلر و آطه سکانی نمون براقیه‌رق متوالی شورشلره بادی اولشلردر .

قالدی‌که جزیره غیر محرر بعض عنفاته تابع ایدی : روما اصول عتیقه‌نه توفیقاً آطه بر باش چورباشی، هر کوی بر چورباشی، بر قوجه باشی و اسلامدن بر صو باشی ایله اداره اولنوردی و هیئت عمومی اعتباریه بر نوع استقلاله مالک ایدی . باش چورباشی حکومت ایله جزیره‌لیر آراسنده بر واسطه‌ مخبره و معامله اولوب هر سه کویلی کزر، هر محلك معتبرایله مجلس قورادرورئیس صفیله اک مهم ایشلری کندی فصل‌ورؤیت ایلردی . باش چورباشیلردن آغنانوست اقونوم ، هاجی یورکی یاناکی ، هاجی ستاماتی و دیمتری هاجی قونسلانتک نام و شانی آطه‌ده حالا اونود . لماشدر . چورباشیلر اهمیتجه ایکنجی درجه‌ده اولان اداره و عدلیه امورینه ، قوجه باشیلر مقطوع و غیر مقطوع تکالیفک تحصیلاتنه و صو باشیلر جزیره و قری مجالسک مقرراتی اجرایه ، مزروعاتی حفظه و ضرر و زیانلرک تضمیننه نظارت ایدرلردی . بو درت نوع مأمورک محضاتی عن جماعه تدارک و تسویه قلدنوردی .

بو اداره مستقله زماننده دولت زیتون یاغندن عشر ، هر قویون و یکیدن ۲ ، آری قووانلرندن ۶ ، اون‌ایکی قیه‌لک جوباندن ۱۰ ، هر یابیلادن ۱۲۰ ، هر قشلاقدن ۲۲ ، هر دکرمندن کذا ۲۲ ، دکان و سائر مسقفاتدن ۲۰۰ ، قطران او جاقلدن ۲۲ ، برچفت او کوزدن ۱۱۰ ، هر بیانجی بالقی آغی ایله خیزاردن یوز الیشر باره رسم آلیردی . جزیه ۵۶۲۵۰ و بال مومی و برکوسی ۵۰۰۰ غروش اولوب هر ایکسی مقطوع ایدی . مارت و ایلول و برکولری ۱۳۰۲۸ و آطه‌نک سنوی وارداتی ۷۴۲۲۸ غروشه بالغ اولیوردی . مارت تقیبطه (مارتیا) و ایلول تقیبطه (اسپنج) اطلاق ایدیلیردی . زیتون عشری هیچ بر وقت سکر بیک لیرانی تجاوز ایتمه‌مشدر .

محمد علی پاشا دن صوکره مصره خدیو اولانلر طاشوزلیله قارشو
 بك زیاده عالیجنابانه داوراغملشدر . تولیتی حبسیله برمدت طاشوزامورینه
 نظارت ایدن وبوکون مکشوف قازاویت چقوومعدنك فرمای آلان
 پرنس حلیم پاشا مرحوم ، جزیره‌نك حضور واستراحتنه فوق‌العاده
 دقت واعتنا ایتمشدر. عمارت ناظرلقنده بولنه‌رق ۱۳۰۷ سالنده طرح‌رسوم
 غیرتنی کودن وبرقیامه سییت ویرن حسن‌افندی پرنس حلیم پاشانك تنسیبی
 ایله مؤبداً مأموریتدن محروم براقلمشدر. خدیو سعید واسماعیل پاشالرك
 علو رأفت وعاطفتلری ده تذکاره‌سزادر ، ۱۲۹۱ سنه‌سی قحطنده اسماعیل
 پاشا واپورله طاشوزه مجاناً ذخیره واثانده ظهورایدن چیچك خسته لکنك
 تدایوسی ایچون برهیت صحیه کوندرمشدر .

احوال اجتماعیه‌سی بك اساسلی قواعد و عنعنه‌یه مربوط اولان
 وهیشه خدیو لرك معاونتی کورن طاشوز جزیره‌سی ایچون دائمی برسمادتحال
 مأمول ایکن بونك عکسی اوله‌رق اهالی طغیانلردن ، فریادلردن
 برآن خالی قالامشدر . بومشکلانك روحی ، منعی بروجه‌بالا مصردن
 مأمور کوندرلرك اصولی اولمشدر . ۱۲۵۰ نه‌سندن ۱۲۷۲ سالنه
 ده‌کین جزیره‌اموری عدل وحقانیت اوزره تمشیت ایدلدی . ۱۲۷۳
 سنه‌سی اوائلنده دده آغاچه ملحق آجی صو ساحلنده برفرانسز
 کیسنی احراق وحوله‌سنی غصب وسرقت ایدن اشقیاچته‌سی طاشوز
 طاغیرینه چکلمش وسانلک ولایتك امرینه اتباعاً مأمور مصری سنان
 بك آطه معتبراتی مرکز ولایت کوندرمسندن ناشی اهالی قیام وخدیو
 سعید پاشا نزدینه برهیت مشتکیه اعزام ودرسمادت قبو کتخداسنك
 نظارتدن فك ارتباطله دوغربدن دوغری مصره مربوطیتلری احترام
 ایشلشدر ، بیه‌مه‌دیله‌رکه بونیاز بالاخره کندولرینه باشقه فلاکتلر
 حاضر لایه‌جق ایدی . ۱۲۷۲ سنه‌سی اواخرنده واسع بر صلاحیت ایله
 طاشوز مدیرلکنه کلن جعفر پاشا معاونلر ، کاتبلر ، ترجمانلر استخدامنه

کیریشدی و عمارتی قیاماق ایچون قدیم ویرکولرک تزییدی تداییرینه توسل ایلدی . ۱۲۸۵ نه‌سند مدیر محمدلوا پاشا قری اعانه‌سی نامیله جزیره‌نک ادخالات و اخراجانه بر رسم قویدی و ۱۳۰۳ ییلنده مصطفی عبادی بک دورت نه‌ده بر کره جزیره‌دن اخراج اولنان چام قبوغنک بهر قیه‌سندن برر پاره آلدی و بو مبلغی طرق و معابر انشاآتیه ویره‌جکنی خلقه اعلان ایلدی ، حالبوکه بو ایکی نوع رسوم دن متحصل نقود عمارت صندیقه مال ایلدی .

مصر مأمورلری خدیولرک آمال و نیاتی دائره‌سند حرکت ایتمه‌لری لازم ایکن چرخ اداره ابره‌سنی تأدیپ و انتقام سمنه چویره‌رک ۱۲۸۴ نه‌سند باش چورباچیلنی لغو و بونک وظائفی بر مجلس عمومی به تودیع ایتملردر . ۱۳۰۴ ییلنده چورباچیلره مختار ، قوجه‌باشیلره اعضا و صوباشیلره محافظ دینلدی . یرلیدن اولان زاندارمه‌لره اذن و یریلره‌رک یرلرینه ماط قضاسندن آدم‌لر کتیرلدی ؛ مصر لیلردن سواری ژاندارمه‌سی یازدیرلدی و بونلرک حیوانلری کویلولره بسلتدیرلدی . ۱۲۹۲ نه‌سند تشکیل ایدیلن ایتمخانه و جذامخانه‌لر نظاماتنک تطبیقاتنه رعایت اولندی و مکتب افوریالری [*] جزیره‌نی کشت و کذاردن منع ایلدی . ۱۳۰۵ ییلنده مجلس عمومی اصولیه ترک اولنهرق مرکز لواده بر مجلس اداره و محاکم عدلیه کشاد اولنمغه مجالس و محاکمه کیدوب کلک جهتی مشکلشدی . اوللری اورمانلردن عشر بیله آلتماز ایکن ۱۳۱۵ تاریخنده عمارت‌لر حسابنه (بیترمه) اسمیله یوزده ۳۰ ، اورمانیه نامیله یوزده ۲۴ و کمرک حقی و قری اعانه‌سی اولهرق یوزده ۱۲ که جمأ یوزده ۶۶ نسلتده بر رسمک تحصیلنه مباشرت اولندی . بورسوم منضمه جزیره‌لیلری بسبتون چیلدیرتدی ، چونکه ۱۲۷۳ نه‌سند برنس حلیم پاشا رخصتیز قطعیه مساعده ایتمشیدی . اورمان رسمی یوزندن باش کوسترن اغتشاش

وسيله انتباه اوليه رق ۱۳۱۶ سنه سنده نفوس، اراضی و املاك تحریر بنه باشلانندی . کورولتیلر پاتیردیلر آراسنده من القدیم ۲ پاره دن عبارت اولان اغنام رسمی ۱۰ پاره به چیقارلدی وقووان رسمی ۶ پاره دن ۱۲ پاره به فرلادی . مسکرات ، صید بری ، صید بحری وطاش اوجاقلری رسملریله توتون واوزوم عشری ایچون تحصیلدارلره دفترلر داغتدیرلدی . بو وامشالی تضییقات ایله عامه نك ذهنی وفکری تشویش وتغلیط ایدیلیوردی . نهایت متعدد امضالر ایله مدیریته عرضحال کوندرمه مک وبلا مآذونیت اجتماعنده بولنماق امری ویرلدی وبو یولسز امرلرک محافظه احکامی ایچون ضابطه مأمورلرندن خورشید وحلمی ومدير معاونلرندن یانی قولونا ی افندیلر دوروتقیشه چیقیدیلر . متصرفلرک دائره سنه کلن برسوری خلق صوبالر ایله کوبلرینه اعاده قلندی . ۹ حزران ۱۳۱۷ تاریخنده پانایا کلیسای آولیسنده برمتیغ یاپلدی واولمک واولدیرمک اتفاقی قرارکیر اولدی . مجتمعی اوج کون قامپانا چالیدیلر . ورته لئی بریویوک دهشت استیلا ایتدی وچاک قورقوسندن کوی حیواناتی مرعه لر دن اینه مزاولدی . استانبول ، مصر و سلانیکه آجی تلغرافلر چکلدی وغریب المال استدعالر اوچورلدی . خدیو لاحق حضرتلرینک رفع بدع ومنع مظالم حقنده کی امرنامه نی میتیفجیلره تبلیغ ایلمک اوزره بوطامیا کویندن کچن مدیر مصر عسکری قائم مقاملرندن محمود رفعت بکک الندن بر قضا حدود ایدیبورمه سی وماریتس قریه لی برقادینک جبراً بوستانندن اخراج و ضربی اوزرینه غلیان وهیجان مرتبه قصاویه واردی . بوقضا مصر اداره نك صوک ساعتی در .

صدراعظم سعید پاشانک امر قطعیسی و سلانیک والیسی حسن فهیمی پاشانک ثمره سیله قواله قائم مقامی ساقزلی امین پاشا ۹ حزران ۱۳۱۷ ده ۱۸۰ نفر نظامیه و ۵۰ ژاندارمه افرادی ایله طاشوز ساحله چیقدی واهالیدن بویوک بر حسن قبول کوردی . سوقيات مأمورلری منلکلی حسین

و کړیدلی ضیا بکلردر . و بولا یستقطع شور شرک عامللری اطبادن یانیه لی
خریستیدی ویرلیدن دو قنور دیتمزیدی و کرسی لوا بلدیهریسی آنطونیادی
اقتدیلردر . طاشوز یوندن صکره کاه متصرفلق و کاه قضا اوله رق
سلانیک ولایتیه ملحقاً دوغریدن دوغری حکومت سینه اداره سنه کچدی .

جتمکان سلطان محمود خانک فرمانی صورتی :

ملکنامه هایون یازیله که

چون جناب رب العباد و خداوند رافع السموات بفر عماد جل شانه عن -
الاضداد والانداد قدرت با حکمت ازیله و منیت بی علت لم یزیه سیله (توفی الملك
من تشاء) آیت کریمه سی مضمون شریفی اوزره عامه موجودات و طبقات مخلوقات
مواطن نوع بشر و موارد صور خیر و شر اولان عالم کون وفادی ایجاد و بیسط
زمین رصین التکیکنده طرح امصار و بلاد ایدوب زمام نظام عالم و عنان الطینان
قلوب بنی آدمی پادشاهان ستوده شیم و جهانداران عالی همک ید مؤیدلرینه مسلم
و احکام لازم الحکام سلطنت و مهام واجب الاهتمام فروحمتلرین بر مقتضای
غزای (واجعل لی وزیراً) مناسجه و زرای کارفرما و وکلای سدید الادا و ساطنیه
مشید و مستحکم ایلدکه بزم درگاه سلطنت پناه و بارگاه خلافت دستکاهی
مصادر صنوف معدلت و موارد الوف موهبت ایدوب اقامت شرایع اسلام
و افاضت مصراح نصف ارتسام ایله ترتیب اسباب عمار و تمصیب مصالحات دیار
وامصار خصوصاً (انما یعمر مساجد الله من آمن بالله والیوم الآخر) غزای سعادت
مأثرلرینه انما و محتاج الیه اولان انما و اقطارده بنای جوامع باهر الانوار ایله
توارد مفاخر ملوکانه و مأثر مباهی پادشاهانه سی ساحه فیحه عالمده کنور علی
علم ظاهر و آشکار و ذات شوکتقرون سعادتمدار فرخنده آثارمی توفیقات
ربانیه سیله سلاطین عالی تباردن قوی الاقتدار ایلدی هذا من فضل ربی والله
ذوالفضل العظیم پس (لئن شکرتم لازیدنکم) مصداقجه ایفای شکر نعم ازدیاد نعمت
وامتداد ایام دولتی مستلزم اولوب بوعطیه بیه و موهبه الهیه نک قولاً و فعلاً تذکر
و تشکری ذمت هایون ها همتامه متحم و واجب و عهده سلطنت اید پیوندمه لازم
ولابد اولغین بناء علی هذا اجداد عظام و اسلاف کرام انار الله تعالی براهییم
زمان سعادت اقترانلرنده اولان و زرای عظام نیجه نیجه وجوه خیرات و انواع
بر و مبراته موفق اولوب اوان میمنت ضامنن الی هذا الان آثار حسنلری پیرایه
صحایف ایام و مذکور السنه انام اولغله بزم دخی ایام سلطنت علیه و هنگام خلافت
سینه مده و زرای عظامدن اولان اشبو حامل مثال بیثال سلطانی و ناقل طومار

سمادت آثار خاقانی دستور مکرم مشیر مفخم نظام العالم مدبر امور الجمهور بالفکر الثاقب متمم مهام الانام بالرأى الصائب مہمد بنیان الدولة والاقبال مشید ارکان السعادة والاجلال المحفوف بصنوف عواطف الملك الاعلیٰ حالامصر والیسی وزیر محمد علی پاشا ادام الله تعالى اجلاله نك دخی (ماعندكم ینقد وما عند الله باق) مساع هدايت اتاسی اوزره عقب ونیت خیرات ورغبت اجرای مبرات ایله آثار سدیدة الادایه اقتضا سیر جایکبر ضمیر باهر الاهتدالی اولفله تأسیس مساجد ومعابدی قربت حضرت رب واحده اقرب مرصده واقدم مقاصد بیلوب (من یحی الله مسجداً یحی الله له یتناً فی الجنة) حدیث شریفی مناسجه ولایته جامع شریف بنا ایتك یتتده اولدیفتدن وقتنك تنظیمی ایچون طاش اوز آطه سنك کندویه تمليك اولنسی مطلوبی اولدیبنی قہو کتخداسی طرفندن افاده اولنمش اولقدن ناشی آطه مذکورہ نك کیفیتی بیلنك ایچون اقلام خزینة عامرہم دفاترینہ مراجعت اولندقدہ درت یوک الی بیک الحق مال ایله طاش اوز وتوابی جزیرہ سی فی الاصل قیودان پاشا خراجندن ایکن افراز برلہ بیک یوزاللی اوچ تاریخنده خداوندکار اسبق مرحوم ومفقور لہ سلطان محمودخان طاب ثراہ حضرتلرینک کتبخانہ جلیلہ وعمارت عامرہ وخیرات سائرہ لری اوقاف شریفہ لرینہ باخط توقیعی وقتیت وجهلہ تصحیح اولنوب بعدہ بالجلہ حرمین محترمینہ تابع اوقاف مقاطعاتی مقاطعات میریہ مثلاً مال وقلبیہ تقدیر اولنہ رق بیک یوزتمش اوچ تاریخنده باخط هایون شوکتیقرون وبامعجلہ مالکانہ ویرلدیکی اواندہ جزیرہ مذکورہ مقاطعہ سی جزیرہ سی دخی ربط اولنہ رق بروجه مالکانہ فروخت اولنوب اول وقتدن برومقاطعة مزبور مالکانہ لک وجهلہ قیددن قیدہ کچہرک الحالہ ہذہ مع ضم ترسانہ سنوی یکرمی بیک لئی یوزتمش سکز غروش مال وطقوز یوز یکرمی بش غروش قلبیہ وبر یوک الی یدی بیک یدی یوز یکرمی بش غروش معجلہ ایله درامہ ناظری محمود بک ایله شرکاء سائرہ سنک بروجه مالکانہ عہدہ لرندہ اولوب آخر تیمار وزعامت وخانہ عوارض قیدی بولندی بی جزیرہ مذکورہ قلمی جزیرہ سی اصناف ثلثہ اوزرہ بیک ایکی یوز اوتوزالئی عدد اوراق ویدی بیک الی یوزطقان یدی بچی غروش مال ایله مقید اولوب مبلغ مزبورک الی بیک درت یوزتمش بش غروشی ترسانہ خزینہ سنہ وماعداسی مواجبہ مرتب ایدوکی وجزیرہ مذکورہ دن قالیونجی بدلیہ سی اولہ رق سنوی بش بیک غروش تحصیل اولنہ کلدیکندن ماعدا ترسانہ ایچون لدی الاقتضا اجناس کراستہ دخی ترتیب اولنہ کلدیکی وصدرا سبق متوفی محمد پاشانک بر بچی ربیع وثلاث حصہ سی بروجه مالکانہ عہدہ سندہ اولان مرعش سنجاغندہ البستان ناجیہ سندہ واقع نفس البستان مقاطعہ سی سنوی مع قلبیہ مقید اولان مالک بروجه خاص مرعش والیرینہ ووقوعبولہ جق معجلاتی بدلی مجدداً بہر سنہ یوزغروش

دخی بروجہ مقطوع متولی وقف بدیلہ خزینہ عامرہ یہ ادا وتسلیم اولتی شرطیلہ حصہ مذکورہ مالکانہ و خاص هایون قیدلری رفع وترقین وباخط هایون مشارالیه وقفنہ الحاق اولتی اوزرہ مشارالیه تملیک اولتیش اولغلہ جزیرہ مقاطعہ سی دخی مصر والیسی وزیرم مشارالیه تملیک اولندی حالدہ اول امردہ اقتضا ایدن بدل فراغی مالکانہ متصرفلری طرفتہ تماماً تسلیم اولندقدن صکرہ سنوی معین اولان مال وقلبیہ سی و قالیونجی بدلیہ سی وکراستہ ترتیباتی هر نہ ایہ وقت وزمانیلہ میری وحرمین خزینہ لری وترسانہ طرفتہ ادا وتسلیم اولتی وکراستہ ترتیبہ خلل کلامک وجزیہ سی دخی کافی السابق مربوط اولتی وبوندن بویلہ تملیک اولتی تقریبیلہ محلول وقوعیلہ معجلہ آلتہ میہ جفتہ بناءً حرمین عمارتلری ترتیبی کسردن وقایہ معجلہ بدلی اولہ رق دخی امثالہ قیاساً ضربخانہ عامرہ سنوی مناسب مقدار مال تقدیریلہ بہر سنہ بشقہ جہ تأدیہ اولتی شرطیلہ اشوبیک ایکی یوز یکری سکز سنہ سی مارتندن اعتباراً متصرفلری موسی الیہم عہدہ لرندن مالکانہ ک قیدی رفع وترقین وکتابخانہ هایون وقفندن افزاز و تفکیک ایلہ وزیرم مشارالیه تملیک اولتی اوزرہ دفترخانہ عامرہ مدہ اولان قیدی محلی باخط توقیی ملکیت وجہلہ تصحیح اولتی ایچون دیوان هایون قلمندن تصحیح امر شربنی تحریر وحرمین وجزیہ محاسبہ لری قلملریہ علم و خبرلری اعطاسیلہ تنظیمی اقتضا ایله یکی درکنار و مشارالیه ک قبو کتخداسی قدوة الاما جدوالاعیان نجیب زید مجدہ یہ اشعار اولندقدہ مقاطعة مزبورہ نک التماس اولندی وجہلہ مشار الیه تملیکاً احسان هایونم اولدینی حالدہ غیر از مال وقلبیہ معین اولان فائضی مقابلی متصرفلریہ اول مقدار فائضی سهم قوائمی تدارک واعطا وایستلر ایہ فائضتہ کورہ اقتضا ایدن معجلہ سی نقداً تأدیہ اولنہ جفتی و خزائن ثلثہ سر قومہ یہ سنوی مرتب و معین اولان مال وقلبیہ و قالیونجی بدلیہ سی هر نہ ایہ بہر سنہ وقت وزمانیلہ ادا وتسلیم ولدی الاقتضا کراستہ مطلوب اولنورایہ تنظیم وجزیہ سی دخی کافی السابق مقاطعة مزبورہ یہ مربوطاً ادا قلنہ جفتی افادہ ایله یکی باتقریر رکاب هایونمہ عرض وتقدیم اولندقدہ بو آدمک دین ودولتہ ایله یکی خدمت ومالاً وبدناً غیرت وحسبیت بر قاچ طاش اوزویرلہ نہ عوض دکلددر جاز مصالحندہ صرف ایله یکی ایچہ بوکا بیک کرہ معجلہ اولہ بیلور مشارالیه محمد علی پاشا قولم اصحاب مالکانہ مک وبردیکی معجلہ بی ویریرم دیمش ایہدہ بن آلفہ حجاب ایدرم اصحاب مقاطعہ بی دوشن محلولات مقاطعہ وکوک اسہام ایلہ اسکات ایدوب ترسانہ مرتباتی وکوک کراستہ و قالیونجی بدلیہ سی وسائر تکالیفدن جزیدہ دن ماعداسی عفو اولنسون مشارالیه ک ایله یکی خدمتی کیسہ لر ایتدی جہ کز بوکا تسلیم اولورسز هان جزیدہ دن ماعداسہ مداخلہ اولتیمہ رق تملیک اولنہ دیو خط هایون شوکت قروم شرفیافتہ صدور اولغلہ منطوق منیف خط شریف شاهانہ م

مقتضاسنك اجراسنه مبادرت اولئق باینده صادر اولان فرمان عالیشانم موجبجه
جزیه دن ماعدا ترسانه مرتباتی وکراسنه و قالیونجی بدلیه سی وسائر تکالیف و مال
مقیدی عفو ایله مشارالیه بلامعجله تمليك اولئق اوزره آطه مزبورک دفتر خانه
عامرهمده اولان کتبخانه و قبی قیدی باخط توقی ملکیت و ترقین ایله ملکیت
وجهله تصحیح اولندیغنی مشعر دفتر خانه عامرهمدن و بریلان اجمال خاقانی موجبجه
مالکانه یه قید برله بروجه ملکیت مشار الیهک عهده سنه توجیه اولنوب ملکنامه
هایونم اعطا اولئق فرمانم اولغین حقنده مزید عنایت پادشاهانم رأفت سنیه
شهنشاهانم ظهوره کتروپ بیک ایکی یوز یکر می سکز سنه سی ربیع الاولنک
یکرمی یدنجی کونی بو ملکنامه هایون سعادتمقرونی ویردم و بیوردم که مشارالیه
وزیرم محمد علی پاشا ادام الله تعالی اجلاله یه آطه مذ کوره جزیه دن ماعدا
کرك مال میری و کرك ترسانه مرتباتی و قالیونجی بدلیه سی و تکالیف سائر نامیه
برننه مطالبه اولئق اوزره باخط توقی ملکیت وجهله قیدی تصحیح اولنورق
تمليك اولئق اولئق اوزره یه بعد ازین مشارالیه ملکیت اوزره کیف مایشاء
و مختار ضبط و تصرف ایلیوب طرف آخردن وجهانم الوجوه و سبباً من الاسباب
دخل و تبرض اولئق شویله بیله لر علامت شریفه مه اعتماد قبله لر

موسی کاظم